

4. ročník konference čisté mobility

Loučeň 9. 3. 2017

Implementace směrnice č. 94/2014/EU – Novela zákona o pohonných hmotách

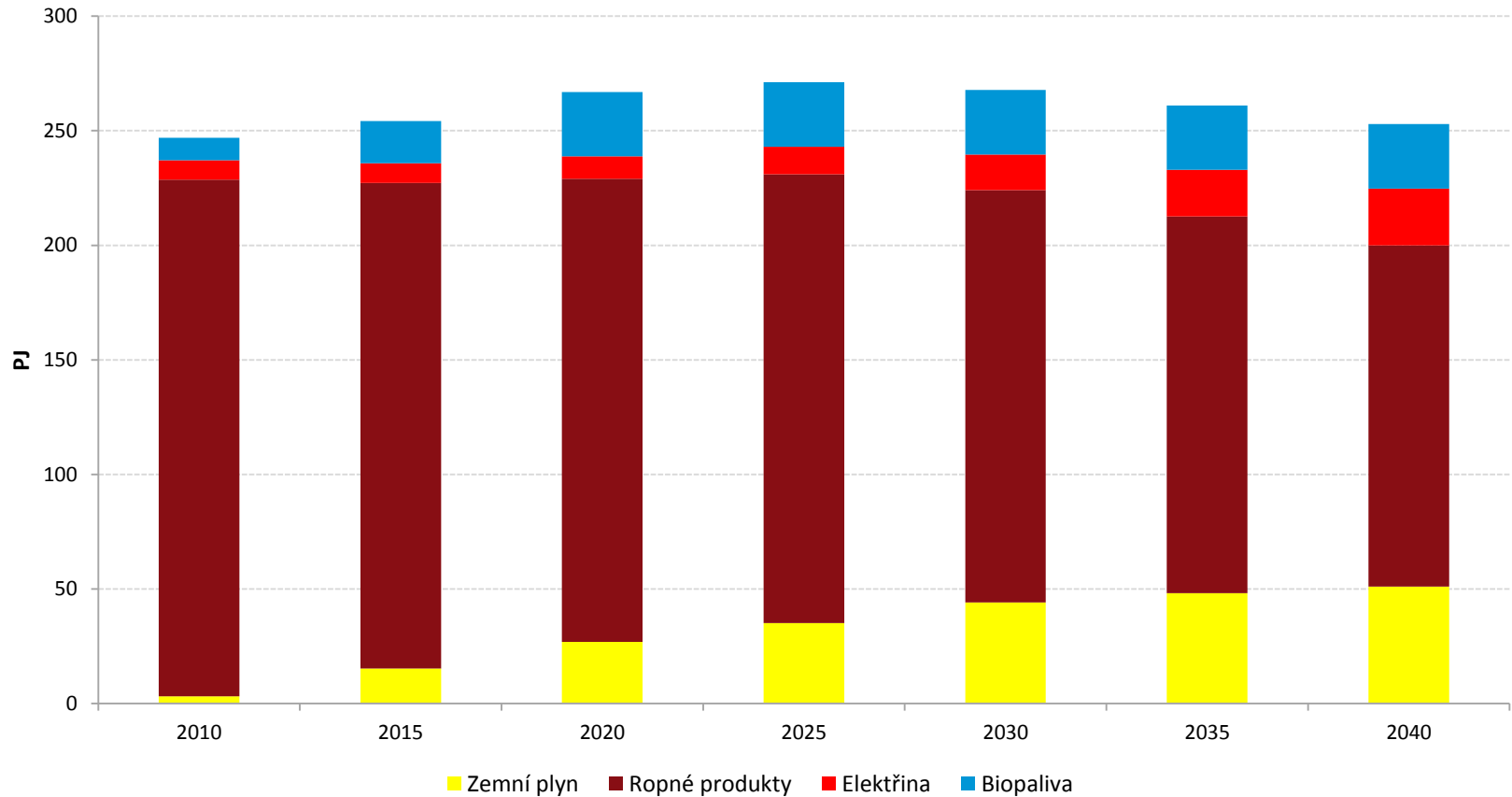
MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Jan Zaplatílek

SEK – spotřeba energie v dopravě

Vývoj a struktura konečné spotřeby energie v dopravě

SEK – vize v oblasti dopravy

- ➔ Do budoucna je nutné snížit v dopravě závislost na ropě, resp. na palivech vyráběných z ropy, a zvýšit zastoupení alternativních paliv v dopravě, vybudovat dostačující infrastrukturu pro vozidla na alternativní pohon (zemní plyn, elektřina). Snížit tak dopady na životní prostředí vznikající v souvislosti s tímto odvětvím (emise, migrační prostupnosti krajiny včetně vodních toků). Zachovat či zlepšit mobilitu obyvatelstva nejen v rámci městských aglomerací ale i na úrovni regionální, národní či mezistátní.

EU a alternativní paliva

- ➔ Nedostatečný harmonizovaný rozvoj infrastruktury pro alternativní paliva v celé Unii brání vzniku úspor z rozsahu na straně nabídky i mobility v celé Unii na straně poptávky. Je třeba vybudovat nové sítě infrastruktury, například pro elektřinu, zemní plyn (zkapalněný zemní plyn - LNG) a stlačený zemní plyn (CNG) a případně vodík.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva

- ➔ Mělo by se zamezit tříštění vnitřního trhu plynoucí z nekoordinovaného zavádění alternativních paliv na trh. Koordinované rámce politiky všech členských států by proto měly poskytnout dlouhodobou jistotu nezbytnou pro soukromé i veřejné investice do technologií vozidel a paliv a budování infrastruktury a posloužit tak dvojímu cíli – minimalizaci závislosti dopravy na ropě a omezení dopadu dopravy na životní prostředí. Členské státy by proto měly zřídit vnitrostátní rámce politiky uvádějící jejich vnitrostátní obecné a specifické cíle a podporující akce pro rozvoj trhu s alternativními palivy, včetně zavedení nezbytné infrastruktury, která má být vybudována, a to v úzké spolupráci s regionálními a místními orgány a s dotčeným průmyslovým odvětvím, při zohlednění potřeb malých a středních podniků

Předmět SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/94/EU

- ➔ Touto směrnicí se zřizuje společný rámec opatření pro zavádění infrastruktury pro alternativní paliva v Unii s cílem minimalizovat závislost dopravy na ropě a omezit její dopad na životní prostředí. Tato směrnice stanoví minimální požadavky na vytvoření infrastruktury pro alternativní paliva, včetně dobíjecích stanic pro elektrická vozidla a plnicích stanic se zemním plynem (LNG a CNG) a vodíkem, které mají být naplněny prostřednictvím vnitrostátních rámců politiky členských států, a rovněž společné technické specifikace pro tyto dobíjecí a plnicí stanice a požadavky na informace pro uživatele.

Implementace Směrnice do národní legislativy a promítnutí do Programových dokumentů

- ➔ Národní akční plán čisté mobility (NAP CM)
- ➔ Novela zákona č. 311/2006 Sb. o pohonných hmotách
- ➔ Novela zákona č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
- ➔ Novela vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby

Novela zákona č. 311/2006 Sb. o pohonných hmotách

- ➔ Návrh zákona, kterým se novelizuje zákon č. 311/2006 Sb., byl dne 26. června 2016 schválen vládou
- ➔ Následně byl jako tisk 861 projednán Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, zejména pak garančním Hospodářským výborem a dne 22. února t.r. v rámci 3. čtení Poslaneckou sněmovnou schválen.
- ➔ V průběhu jeho projednávání bylo uplatněno cca 30 pozměňovacích návrhů a cca 10 z nich bylo akceptováno. Značná část akceptovaných návrhů se týkala elektromobility a byla inspirována diskusemi mezi MPO a Pracovní skupinou elektromobilita.
- ➔ V nejbližší době by měl návrh zákona projednat Senát Parlamentu České republiky.

Hlavní důvody předložení novely zákona č. 311/2006 Sb.

- ➔ Hlavním důvodem předložení navrhované právní úpravy je transpozice směrnice EP a Rady 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva do českého právního řádu. Jedná se o částečnou transpozici – do zákona o pohonných hmotách jsou transponovány některé definice a povinnosti, které se dotýkají oblasti pohonných hmot pro pohon vozidel.
- ➔ Dalším významným důvodem je snaha odstranit určitou dvoukolejnost povolování výstavby čerpacích stanic a sjednocení této činnosti v rámci kompetencí stavebního zákona.
- ➔ Snaha jasně definovat některé případy, u nichž nebyl nebyl v praxi jednoznačný výklad.
- ➔ Záměr zkrátit (v rámci časového vymezení) povinnost provozovatelů čerpacích stanic nabízet benzín s max. 5 % biopaliv.

Hlavní obsahové náležitosti novely zákona č. 311/2006 Sb. – I.

- ➔ Návrh zákona zavádí nutné **definice a opatření, které souvisejí s vytvořením infrastruktury pro alternativní paliva**. Jedná se konkrétně o definice těchto pojmů: alternativní palivo, veřejně přístupná čerpací stanice, dobíjecí stanice včetně dobíjecího bodu, běžná dobíjecí stanice, vysoce výkonná dobíjecí stanice, veřejně přístupná dobíjecí stanice apod.
- ➔ Zcela nově návrh zákona obsahuje **pojem elektřiny v silniční dopravě**, která dosud nebyla právně vůbec upravena, včetně dobíjecích stanic pro elektrická vozidla a jednotlivé druhy těchto stanic. Návrh zákona dále stanovuje příslušné **povinnosti pro provozovatele dobíjecích stanic** vyplývající ze směrnice 2014/94/EU a zavádí v souladu se směrnicí a Národním akčním plánem „Čistá mobilita“ příslušnou **evidenci dobíjecích stanic v databázi Ministerstva průmyslu a obchodu** postavenou na roveň ostatním stanicím infrastruktury pro pohonné hmoty.

Hlavní obsahové náležitosti novely zákona č. 311/2006 Sb. II.

- ➔ Kromě povinností, které jsou implementací části směrnice 2014/94/EU, návrh zákona **upravuje a zpřesňuje některá stávající ustanovení, která přináší v současné praxi určité problémy a mohly, pro nejednoznačnost výkladu, vést v krajním případě až k obcházení zákona.** Dále se jedná o úpravu spočívající ve zpřesnění definice čerpací stanice, výdeje pohonných hmot a definice provozovatele čerpací stanice, který pohonné hmoty nejen prodává, ale prodává a případně i vydává.
- ➔ Nově se také bude, podle vládní novely, **ke všem čerpacím stanicím (tj. stavbám i zařízením) přistupovat rovným způsobem a jejich povolování bude řešeno v rámci standardních postupů podle stavebního zákona příslušnými stavebními úřady.** Na tomto řešení našla státní správa shodu napříč všemi zainteresovanými resorty.

Hlavní obsahové náležitosti novely zákona č. 311/2006 Sb. III.

- ➔ Nutné je také zmínit **změnu doposud platného termínu, do kterého jsou provozovatelé čerpacích stanic povinni udržovat alespoň na polovině své prodejní sítě motorový benzín s obsahem do 5% biosložky.** Dochází k jeho zkrácení o jeden rok a i této změny bylo dosaženo shodou s dotčenými resorty, zejména dopravou a životním prostředím.

Rozsah novely zákona v oblasti elektromobility

- ➔ Tento zákon se **nevztahuje** na dobíjecí stanice, které jsou připojeny a užívány pro bezúplatné dobíjení elektrických vozidel **v odběrném místě nepodnikající fyzické osoby nebo pro dobíjení elektrických vozidel v odběrném místě bytového družstva nebo společenství vlastníků jednotek výhradně pro členy tohoto družstva nebo společenství nebo pro uživatele družstevního bytu tohoto družstva nebo jednotky tohoto společenství, na dobíjecí stanice s výkonem do 3,7 kW, které jsou určeny pro dobíjení jednostopých elektrických vozidel. Tento zákon se dále nevztahuje na dobíjení vozidel veřejné hromadné dopravy napájené přímo z trakčního nebo trolejového vedení.**

Změny ve vymezení pojmů

- ➔ a) **pohonnou hmotou** motorový benzin, motorová nafta, ~~zkapalněné ropné plyny, biopalivo nebo jiné palivo z obnovitelných zdrojů, směsné palivo, stlačený a zkapalněný zemní plyn~~ **směsné palivo a alternativní palivo**, pokud jsou určeny k pohonu motoru vozidla nebo zvláštního vozidla,
- ➔ b) **alternativním palivem** palivo nebo zdroj energie, které slouží alespoň zčásti jako náhrada zdrojů fosilní ropy v dodávkách energie pro dopravu a které mají potenciál přispět k její dekarbonizaci a zvýšit environmentální výkonnost odvětví dopravy; jedná se zejména o biopalivo nebo jiné palivo z obnovitelných zdrojů, syntetická a parafinická paliva, stlačený zemní plyn včetně biomethanu, zkapalněný zemní plyn včetně biomethanu, zkapalněné ropné plyny, elektřinu a vodík,
- ➔ **čerpací stanicí pohonných hmot** stavba nebo zařízení, z něhož se pohonná hmota, **s výjimkou elektřiny**, prodává nebo **prodává a vydává** zpravidla do palivové nádrže vozidla; čerpací stanicí není stavba nebo zařízení, ~~které je provozní nádrž umístěnou v provozu, pokud~~ **z něhož** se pohonné hmoty vydávají pouze pro vlastní potřebu,

Nové pojmy z oblasti elektromobility

- ➔ **dobíjecím bodem** rozhraní schopné dobíjet v určitém okamžiku jedno elektrické vozidlo nebo u něhož je možno provést výměnu baterie v určitém okamžiku u jednoho elektrického vozidla a jehož hlavním účelem je dobíjení elektrického vozidla,
- ➔ **dobíjecí stanicí** jeden nebo více dobíjecích bodů,
- ➔ **běžnou dobíjecí stanicí** dobíjecí stanice, která umožňuje přenos elektřiny do elektrického vozidla s výkonem 22 kW nebo nižším, s výjimkou zařízení o výkonu 3,7 kW nebo nižším, jež jsou umístěna v domácnostech nebo jejichž hlavním účelem není dobíjet elektrická vozidla a jež nejsou veřejně přístupná,
- ➔ **vysoce výkonnou dobíjecí stanicí** dobíjecí stanice, která umožňuje přenos elektřiny do elektrického vozidla s výkonem vyšším než 22 kW,
- ➔ **veřejně přístupnou dobíjecí stanicí** dobíjecí stanice na dodávku elektřiny, jejíž provozovatel uživatelům z Evropské unie poskytuje nediskriminační přístup; přičemž nediskriminační přístup může zahrnovat různé podmínky ověření, použití a platby; **veřejně přístupnou dobíjecí stanicí není dobíjecí stanice, kterou**
 - ➔ 1. výrobce vozidel provozuje výhradně pro účely dobíjení elektrických vozidel své vlastní výroby nebo
 - ➔ 2. využívá provozovatel dobíjecí stanice nebo jím ovládaná osoba nebo osoba ovládající tohoto provozovatele dobíjecí stanice výhradně za účelem dobíjení elektrických vozidel, která používá některá z uvedených osob pro svou potřebu nebo pro účely svého podnikání nebo pro potřebu svých zaměstnanců, přičemž předmětem podnikání v takovém případě nesmí být poskytování služby dobíjení elektrického vozidla prostřednictvím této dobíjecí stanice nebo
 - ➔ 3. provozuje prodejce vozidel pro dobíjení elektrických vozidel pro účely jejich prodeje a která není přístupná veřejnosti nebo
 - ➔ 4. provozuje provozovatel autoservisu pro dobíjení zde servisovaných vozidel a která není přístupná veřejnosti.

§ 6q - Provozování dobíjecí stanice

- ➔ (1) Provozovatel veřejné dobíjecí stanice je povinen na dobíjecí stanici zpřístupnit informace o kompatibilitě dobíjecí stanice s elektrickým vozidlem.
- ➔ (2) Provozovatel běžné dobíjecí stanice je povinen zajistit, aby jím provozovaná dobíjecí stanice, s výjimkou bezdrátové nebo indukční jednotky, splňovala požadavky stanovené zvláštním právním předpisem upravujícím technické požadavky na stavby a českou technickou normou upravující technické požadavky na nabíjení elektrických vozidel vodivým připojením a požadavky na rozměrovou kompatibilitu a zaměnitelnost pro přístroje s kolíky a dutinkami na střídavý proud. V případě běžných dobíjecích stanic, které byly uvedeny do provozu nebo obnoveny před 18. listopadem 2017, se věta první nepoužije.
- ➔ (3) Provozovatel vysoce výkonné dobíjecí stanice je povinen zajistit, aby jím provozovaná dobíjecí stanice, s výjimkou bezdrátové nebo indukční jednotky, splňovala požadavky stanovené zvláštním právním předpisem upravujícím technické požadavky na stavby a českými technickými normami upravujícími technické požadavky na nabíjení elektrických vozidel vodivým připojením a požadavky na rozměrovou kompatibilitu a zaměnitelnost pro přístroje s kolíky a dutinkami na střídavý proud a požadavky na rozměrovou kompatibilitu a zaměnitelnost pro vozidlová zásuvková spojení s kolíky a dutinkami na stejnosměrný a střídavý nebo stejnosměrný proud. V případě vysoce výkonných dobíjecích stanic, které byly uvedeny do provozu nebo obnoveny před 18. listopadem 2017, se věta první nepoužije.
- ➔ (4) Provozovatel veřejně přístupné dobíjecí stanice je povinen ceny účtované na jím provozované dobíjecí stanici zveřejnit.
- ➔ (5) Provozovatel veřejně přístupné dobíjecí stanice je povinen poskytnout uživatelům elektrických vozidel rovněž možnost jednorázového dobití bez uzavření smlouvy s daným provozovatelem, která by uživatele vážala nad rámec tohoto jednorázového dobití.

Evidence čerpacích a dobíjecích stanic I.

- ➔ Ministerstvo vede evidenci čerpacích a **dobíjecích** stanic. Evidence čerpacích a **dobíjecích** stanic je vedena v elektronické podobě. Ministerstvo zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup seznam **veřejně přístupných čerpacích a veřejně přístupných dobíjecích stanic**, který obsahuje údaje uvedené v odstavci 2 písm. **c) a e) až g)**. Ostatní údaje z evidence čerpacích a **dobíjecích** stanic jsou neveřejné.
- ➔ **Vlastník dobíjecí stanice je povinen ministerstvu**
 - a) před uvedením dobíjecí stanice do provozu oznámit údaje podle odstavce 2 písm. a) až d) a f),
 - b) bez zbytečného odkladu oznámit uvedení dobíjecí stanice do provozu nebo ukončení provozu dobíjecí stanice a každou změnu údaje podle odstavce 2 písm. a) až d) a f).

Evidence čerpacích a dobíjecích stanic II.

- ➔ Do evidence čerpacích a **dobíjecích** stanic se zapisují:
- ➔ a) údaje o vlastníku čerpací **nebo dobíjecí** stanice a údaje o provozovateli čerpací **nebo dobíjecí** stanice, není-li zároveň jejím vlastníkem, a to
 - ➔ 1. u právnické osoby obchodní firma nebo název, sídlo a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, u zahraniční osoby také umístění organizační složky podniku na území České republiky, pokud ji zřizuje,
 - ➔ 2. u fyzické osoby jméno a příjmení, popřípadě též obchodní firma, datum narození, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, adresa trvalého pobytu, popřípadě též místa podnikání, u zahraniční osoby také adresa pobytu na území České republiky, byl-li jí pobyt povolen, adresa hlášeného pobytu na území České republiky nebo umístění organizační složky podniku na území České republiky, pokud ji zřizuje,
- ➔ b) typ nebo stručný popis čerpací **nebo dobíjecí** stanice
- ➔ c) adresa čerpací **nebo dobíjecí** stanice nebo, v případě, že to není možné, jiné údaje určující polohu čerpací **nebo dobíjecí** stanice,
- ➔ d) údaj, zda je čerpací **nebo dobíjecí** stanice veřejně přístupná nebo nikoliv,
- ➔ e) název pohonných hmot podle § 5 odst. 7 písm. a) prodávaných na čerpací stanici,
- ➔ f) počet dobíjecích bodů na dobíjecí stanici,
- ➔ g) datum uvedení čerpací **nebo dobíjecí** stanice do provozu a datum ukončení provozu čerpací **nebo dobíjecí** stanice.

Přechodná ustanovení

- ➔ Čerpací stanice, které byly zřízeny a splňují požadavky podle § 5 odst. 1 až 3 zákona č. 311/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za čerpací stanice podle tohoto zákona.
- ➔ Vlastník čerpací stanice, která byla uvedena do provozu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinen ministerstvu do 60 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit údaje podle § 6 odst. 2 písm. d) a e) zákona č. 311/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
- ➔ **Vlastník dobíjecí stanice, která byla uvedena do provozu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinen ministerstvu do 60 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit údaje podle § 6 odst. 2 písm. a) až d), f) a g) zákona č. 311/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.**

Vztah zákona o pohonných hmotách a energetického zákona

- ➔ Z hlediska energetického zákona jsou plnicí stanice CNG a dobíjecí stanice odběrnými místy
- ➔ Dodávka plynu a elektřiny do uvedených stanic tedy probíhá v režimu energetického zákona, prodej uvedených komodit na těchto stanicích však již probíhá mimo režim energetického zákona
- ➔ Z uvedených důvodů jsou povinnosti ve vztahu obchodník – provozovatel stanice kontrolovány a jejich nedodržování sankcionováno ERÚ, dodržování pravidel ve vztahu provozovatel stanice – zákazník kontroluje a v případě porušení sankcionuje Česká obchodní inspekce

Změna energetického zákona

- ➔ V § 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 211/2011 Sb. a zákona č. 131/2015 Sb., se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:
 - ➔ **„c) na využití elektřiny při provozování dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách.“**

Nákup pohonných hmot

- ➔ (1) Distributor pohonných hmot a provozovatel čerpací stanice je povinen na území České republiky nakupovat pohonné hmoty pouze
 - a) od osoby registrované jako distributor pohonných hmot,
 - b) od osoby, která je držitelem platné licence na obchod s plynem podle energetického zákona v případě nákupu stlačeného zemního plynu, nebo
 - c) z čerpací stanice zapsané v evidenci čerpacích stanic.
- ➔ (2) Nákup pohonných hmot
 - a) s výjimkou elektřiny a plynu,
 - b) s výjimkou nákupu z čerpací stanice zapsané v evidenci čerpacích stanic
 - c) od osoby jiné než osoby registrované jako distributor pohonných hmot
 - d) od osoby jiné než osoby, která je vydavatelem palivové karty a pohonné hmoty byly zakoupeny prostřednictvím této karty z čerpací stanice
- ➔ se zakazuje

Povinnost provozovatele čerpacích stanic ohledně motorového benzínu

- ➔ Provozovatel čerpací stanice je povinen zajistit, aby minimálně na 50 procentech čerpacích stanic z celkového počtu jím provozovaných čerpacích stanic, na kterých je prodáván nebo vydáván motorový benzin, byl prodáván nebo vydáván také motorový benzin s obsahem kyslíku maximálně 2,7 procent hmotnostních a s obsahem ethanolu maximálně 5 procent objemových
- ➔ Toto ustanovení **pozbývá účinnosti dnem 1. ledna 2018** (v doposud platném znění 1. ledna 2019).

Implementace Směrnice do ostatních legislativních předpisů

- ➔ **Novela zákona č. 56/2001 Sb.** o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích – zveřejněna 3.3. ve Sbírce zákonů jako zákon č. 63/2017 Sb.
- ➔ **Novela vyhlášky č. 268/2009 Sb.**, o technických požadavcích na stavby – v současné době je dokončován pracovní návrh, který bude následně rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení.

Děkuji za pozornost

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Jan Zaplatílek

25